

МАКСИМ СОЛОДОВНИК

...ГОЛОСИ ПОДОРОЖНІХ У СУТІНКОВИХ ДОВГИХ АЛЕЯХ...

«СМОЛОСКИП»

Лауреати «Смолоскипа»

Максим Солодовник

...голоси подорожніх
у сутінкових довгих алеях...

ЛАУРЕАТИ «СМОЛОСКИПА» 2008 РОКУ

Анна БАГРЯНА

**Збірка оповідань «За Габією,
або Всупереч забобонам»**

II премія у номінації «Проза»

Максим СОЛОДОВНИК

**Збірка поезій «...голоси подорожніх
у сутінкових довгих алеях...»**

II премія у номінації «Поезія»

Юлія СТАХІВСЬКА

Збірка поезій «Червоні чоловічки»

II премія у номінації «Поезія»

Тарас ШМІГЕР

**«Історія українського перекладознавства
XX сторіччя»**

II премія у номінації «Дослідження»

Лауреати «Смолоскипа»

Максим Солодовник

...голоси подорожніх
у сутінкових довгих алеях...

Збірка поезій

Київ
«Смолоскип»
2009

ББК 84.4УКР6
С60

У цій збірці поезій Максим Солодовник насамперед бореться не за читача, він бореться за себе. Автор ставить читача поруч із собою, замість себе. І це найбільший прояв відкритості до того-хто-сприймає. І у цій зворушливій, відчайдушній боротьбі за себе, поет у кожному вірші, у кожному слові водночас творить себе нового і знищує, мучить себе і оберігає, забуває про себе і згадує. Поруч із затишшям і умиротворенням тут усюди відчувається внутрішній надриг, надлом, спроба вирватися.

Це тексти більше не для когось, але тексти – від себе, від свого «обжитого бункера душі», у який ми потрапляємо, чуючи «...голоси подорожніх у сутінкових довгих алеях...»

Передмова *Павла Коробчука*
Художнє оформлення *Миколи Леоновича,*
Максима Солодовника, Романа 'Sus' Коби

© Солодовник М., 2009
© Коба Р., 2009
© «Смолоскип», 2009

ISBN 978-966-8499-98-2

Павло Коробчук

ознаки його широті

Боротьба Творчість починається з довіри, з відкритості до всього. Цим вона і закінчується, завдяки цьому вона триває. І у кожного своя відкритість, дехто відчуває, що зробив усе для розуміння себе іншими, порозуміння, що розкрив свої потаємні напрямки і проєкції, оспівав свою порожноту, відспівав її.

Поезія також поділяється на діалекти. Це одна й та ж мова, і серед цієї поезії-як-лінгвістики є свої загальні ознаки, а є своєрідні, до яких просте вухом має дослуховуватися, щоб краще розуміти.

Це книга, в якій автор насамперед бореться не за читача і слухача, як це роблять, скажімо, комерційні фільми, він бореться за себе. Він ставить читача поруч із собою, замість себе. І це найбільший прояв відкритості до того-хто-сприймає.

І у цій зворушливій, відчайдушній боротьбі за себе, Максим у кожному тексті, у кожному слові водночас творить себе нового і знищує, мучить себе і оберігає, забуває про себе і згадує. Поруч із затишшям і умиротворенням тут усюди відчувається внутрішній надрив, надлом, спроба вирватися.

Це тексти більше не для когось, але тексти — від себе, від свого «обжитого бункера душі», у який, читаючи книгу, ми потрапляємо.

Самотність Про що йому йдеться у цю самоту, яка — «у кубі», який може бути математичним або просторовим? Такі, самотні вірші можуть писатися і серед натовпу, в переповненому метрі, на людній вулиці. Це самотність серединна, вона присутня в тобі, тутешня. Але поза простором, якщо дивитися на неї з боку пам'яті, з точки зору досвіду, у неї є

*справжні брати та сестри —
вулкан із незбагненною мінливістю
точок кипіння й напруги —
не дають одне одному згаснути*

Варто поєднати дві самотності, як вони вбивають одна одну:

*ти не та хто вистрелив в спину
а та хто задушить вві сні*

І тут є дуже тонка лінія переходу від самотності до конкретної людини, що, певною мірою, одне й те саме. У багатьох інших текстах Максим звертається до особи жіночої статі, що робить усю книгу шляхом від одинокості до поєднання з кимось іншим. І згодом питає про «дівчину схожу на легкий кашель», «чи можна вірити в реальність такої зустрічі?»

Вона Це найбільш чітка цілісна ознака присутності самотності. Вона, це не обов'язково одна особа і не конче — хтось конкретний. Вона існує для нього як визначальник не-себе, соціуму загалом, з яким варто би поводитися як із коханою людиною, але від соціуму не дочекаєшся такої ж щирості, на яку Максим здатен у своїх текстах. І цю щирість з іншими, з Нею йому допомагає проявляти саме самота:

*сьогодні я думаю, що цей рівень щирості
слід вистраждати
довгими ночами
на самоті
вдивляючись у порожні осінні парки.*

Свобода Дискурс двотисячництва, як одну з провідних своїх ідей, містить у собі розуміння свободи як субстанції, тотальності якої, за теперішніх умов

відсутності ідеологічної, моральної, наративної цензури, призводить до саморуйнації, до переваги самим собою, до дезорієнтації у аксіологічних системах і, відповідно, до колапсу, дефолту естетики. Максим це чітко бачить і постійно застерігає, що

*справжня свобода –
то нехіть кудись іти,
то нездатність втрачати*

безмежна свобода є досконалою пасткою

Хочеться зазначити різносторонню техніку написання книги, що є ознакою, з одного боку, орієнтування автором у пульсації сучасних поетичних строфічних прерогатив і володінням цими прерогативами, з іншого боку – власна пропозиція, своє бачення свободи, частиною якої і є техніка писання.

Його поетична структуральна свобода: рима, поєднання римованих строф з верлібованими в межах одного тексту, верлібр (відчуття якого у Максима, на мою думку, дуже влучне) з найрізноманітнішим балансуванням – верлібри з трирядковими строфами, верлібри однією строфою, довгі американізовані верлібри, мінімізовані верлібри. Сам однорядковий постскрипtum сприймається як верлібр, як остання строфа одного цілісного верлібру-як-книги.

Кожен окремий вірш — це вияв свободи. І тут Максим з легкістю дозволяє собі бавитися нею, ніби універсальний столяр, який може виготовити дерев'яну свистульку у формі пташки і віконну раму з видом на сутінковій доріжці алеї.

Порожнеча Як би не хотілося стертися, отримати квиток з порожнечі у пустку, не повертатися назад, щоб не обживати пустку, втікати у повний офлайн серед зашморгів доріг і мостів — слова пишуться і промовляються у порожнечі. І хто сказав, що серед порожнечі немає відлуння?

Якщо тексти творяться, то це найбільша ознака щирості. Така творчість здійснюється з відчайдушним поривом до висловлення, до його необхідності, неможливості діяти інакше, це ніби репортаж з гарячої точки, з правдою на те, що гарячі точки — це голова Максима зі своїми видіннями і візіями, незагоснені сні, недопалки цивілізації. Не можна сперечатися з твердженням — «жити у порожнечі — теж неабияк погаруєш».

Ці вірші — знаходження і визначення, кожен вірш як пункт тлумачного словника себе, компас у собі, червона стрілка якого показує на тих, хто читає Максима, саме вони, читаючи його, уіснюють її поза Максимом, стають співтворцями книги, адже

*ми потребуємо добрих свідків свого життя
аби не загубитись у нетрях приватного часопростору*

Peace. Love. Empathy.

Kurt Cobain

Час – найдосконаліша зброя, що використовується проти людини.

Бурлік & Волік

у мене стільки свободи що страшно на себе дивитись

Тарас Федюк

осінь маленьких міст –
вкрадливий щем, що завжди з тобою

тихі провалля провулків
вени неба неправильних форм,
які одразу стають помітні
на незначній швидкості,
коли слух приємно лоскочуть
кумедні хрипи малопотужних радіостанцій

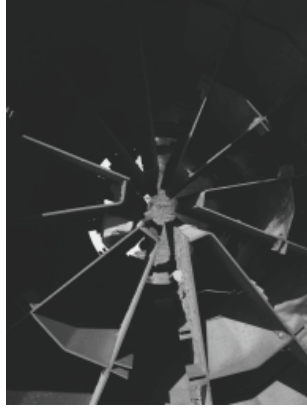
моя дорога так чи так не оминає
персональної мекки маргінальності –
цих просторих безлюдних місць

всоте її цілуючи
входячи різко й воднораз – ніжно
видихав у розжарене нами повітря:
я завжди буду там

скільки б не їздив
я матиму вигляд дерева

бо справжня свобода –
то нехіть кудись іти,
то нездатність втрачати

і все, що варто тут бачити –
як приглушеними нотами
спадає пожовкле листя над океаном часу,
як ми всі розчиняємось в ньому...

переоблік себе

розподібнення значень
мова як струм як удар
дощ дахами хлюпоче
стиснутий в грудях жар

зникаю з усіх ватерліній
з ухвалених центром карт
повторення слів емоцій –
то перетравлений досвідом старт

трансцендентні серця доріг
вогка знемога нічліжок
все що дозволив собі що зміг
перегін від точки до точки

закинута ніби до кошика м'яч
тепла печаль столиць
навіжено-нестигло несито
ніє минулим околиць

криголам глюків

більше питань
ніж прозрінь
постій почекай
навіщо?

зміни на краще
зоряний пульс
збанкрутілі слова

порівну нам
мороку ночі

перевернутий сенс
непотрібність тлумачень

криголам невідчепних глюків
відпливає на південь

ОСНОВИ

довгий переліт асоціації
завершується наче такт у моїй голові
тікає з першим променем сонця
все приємне кажуть з дитинства бо вперше
важливе приходить потім
немов передоплачений трафік на інтернет

я довго не вірив тим, що твердять ніби хочуть назад –
навіть найщасливіше дитинство сповнене відчаю
від власного безсилля і невідомості світу

пам'ятаю як вчився ходити біля кінотеатру алмаз
пам'ятаю себе у візочку шум сосон в далекому небі...
і вночі не можу про це зовсім нічого сказати

рафінація спогадів чомусь спиняється на основах і саме тому їх неможливо оцінювати вони – на початку відліку це справжнє буття – ніяке зведене до найпростіших категорій сидить десь глибоко-глибоко в нас

щоб я мав змогу порівнювати з еталоном розчаровуючись не перестаючи радіти недосконалості
попри все любити свій час і все що йому належить

...захистити звалище спогадів
від атмосферних опадів і шкідників ☺

мешканець

ранок у липні буде гарячий і босий
ковток вітровію впишеться в спраглу трахею
гербарій думок укотре спочине у схованім стосі

жовтавих чуттів їдких горобиних ночей
і розпросторених у хагню тісноту крил,
що живляться плазмою самоти одіссей

порожній альбом фотографій гортав настирливий протяг
неспокій голубів на шифернім даху. їхніх тіл
шурхотіння протнуло всі місячні фази і морок
оголить мене для сповіді у дверях останніх вхідних

алієнація-2

...і тихий шум утомлених судин
і ритми фанку в підземельнім клубі

ти тут один

твоя самотність – в кубі

як невідісланий лист

як порожній вагон у депо

немовби спогад про давній зміст

про те чого ніде не було

повертаючись до себе самого – прибульцем

і коли час нам не пробачить провин
можна стати раптом порожніми –
як радість

як внутрішній крик
ніби безмежний Всесвіт

Випадають думки ув осад
і все як непотріб, шматина карсту;
Коли розбухає до тебе голод,
тоді роздаровую меншим всі свої темні баласти.

Мені вже навіть неважко розлитись –
перетворення може щомиті спіткати;
Сад знемагає від визрілих грон і китиць,
липуча злива і нехить кудись втікати.

Полишити все у завислому стані
(адже ти так любиш півзаходи)
і всістися долі, у гнилі і твані, –
стати ніким, западати в нірвану.

«Випадають думки ув осад...»

КОЛИШНІ ЛЮДИ

мені вже тут лишилось небагато –
оглянути останні закутки осель,
де розлились жалі брунатним зойком,
де все минає, випрозорюючись враз,
і ми зрадливо втомлені близнятами своїми,
що вже по світі нас шукають звіддаля,
що вже ростуть, убогі і сміливі,
у нашій втечі від висот і палу;
і перев'язують щоденно рани,
яких завдали ми грайливо, жартома...

...і зимний спогад, наче погляд в спину,
мене стиска в лещатах.
обома.

★ ★ ★

Жити у порожнечі –
теж неабияк погаруєш.
Покотьоло моєї долі, невже
ти хочеш випробувань сталю?
Але вже не раз відворожено,
страчено й відмолено час,
що став поміж мною і всім,
ніби варта, як знак
гонитви за полум'ям в статичі мрій,
найдовших ілюзій, оманливих,
ненависних ігор, де ти забираєш
крихтини століть, як уламки меча,
складаєш принадні поради
у новий візерунок – жорстоке
нового, ще свіжого блимання дня.

«Жити у порожнечі...»

Я бачу, як нищить і гне
строптиві твої діла –
ніби постріл
у порожнечу.

абсолют

Доля спить, обіклавшись ножами.
Василь Стус

Липень надворі. Липень.
Чуеш: цвіркун у верхів'ях ночі.
У травах, у тиші і згадках.
Ти – це просто один найдорожчий спомин,
Ти – коли серце прагне освідчень.
Б'юся у сповитку ліжка, хочу,
будучи врівень з собою, набути
хоча б недовершену, змиту значимість.
Знаєш, той сюркіт комах
ну, майже як ти, анічим не стривожений...
Світ, де судилося нам із тобою збутись, –
він таки є, ми в нього добре вляпались.
Як я питаю, де ти ? нащо?

Ти-бо порожня, стомлена...
Мрія про дім просякає гармонію темряви,
спить і цвіркун, розминувшись зі світлом;
Хрест-навхрест, наУсібіч кровію скроплені.
Дихаю поОки що.
Липень.
Я так неприховано скучив.

поліритмія

1.

ми всепотопачий дощ
і розхристаний мокрий вітер
наші справжні брати та сестри –
вулкан із незагнненою мінливістю
точок кипіння й напруги –
не дають одне одному згаснути

всеохопність
майже безмежна довіра

це більше ніж геніальний пазл
ми всепотопальний дощ
найсміливіше виверження

поліритмія

і зранку міліє словник –
все менше недомовок і парадоксів
дедалі обжитіший бункер
душі
дедалі щільніша твоя оболонка

поліритмія

2.

сивий попіл мовчання огортає нас зусебіч
ми пролазимо в шпарини будь-яких огорож
невидимі третині світу
байдужі решті

сяйво хороших слів ти так тонко їх відчуваєш
я вже бачу їхні омріяні стільники – повні

час збирання врожаю

найсолодша пітьма

говори якнайбільше

поліритмія

про мандри в садах любові
про власний досвід боротьби з собою
про спогади тихих днів на узбіччі часу

говори нам обом це потрібно
десь отак як ночівля приємна
втікачам і мігрантам з пустелі

печаль 2.0

складаєш ілюзії наче перлини в намисті
ці ігри ці пристрасні барви сполохують зір
та присмаком крові із ясен тобі починається ранок

проминання облич по каналах ледь чутної туги
недоліт напівоберт видіння дрімучі і зойки
парашутна свідомість – прекрасно відомий мотив

від невміння прощатись яснієш немов ненароком
перестиглими грушами пахнуть всі зайві слова
і карбує печаль тихі майже нечутні кроки –

не нова

не нова

не нова...

СИНОПТИЧНЕ

надходить рік схвильований і скутий
і ти його господар – теплий цинік
лиш мить юрба тебе покрутить –
втікаєш за паркани зимних клінік
і в січні справді надовкіл
розсипано чийсь сліди
перевернулося усе з гори на діл
перегоріло
годі
не жвинди

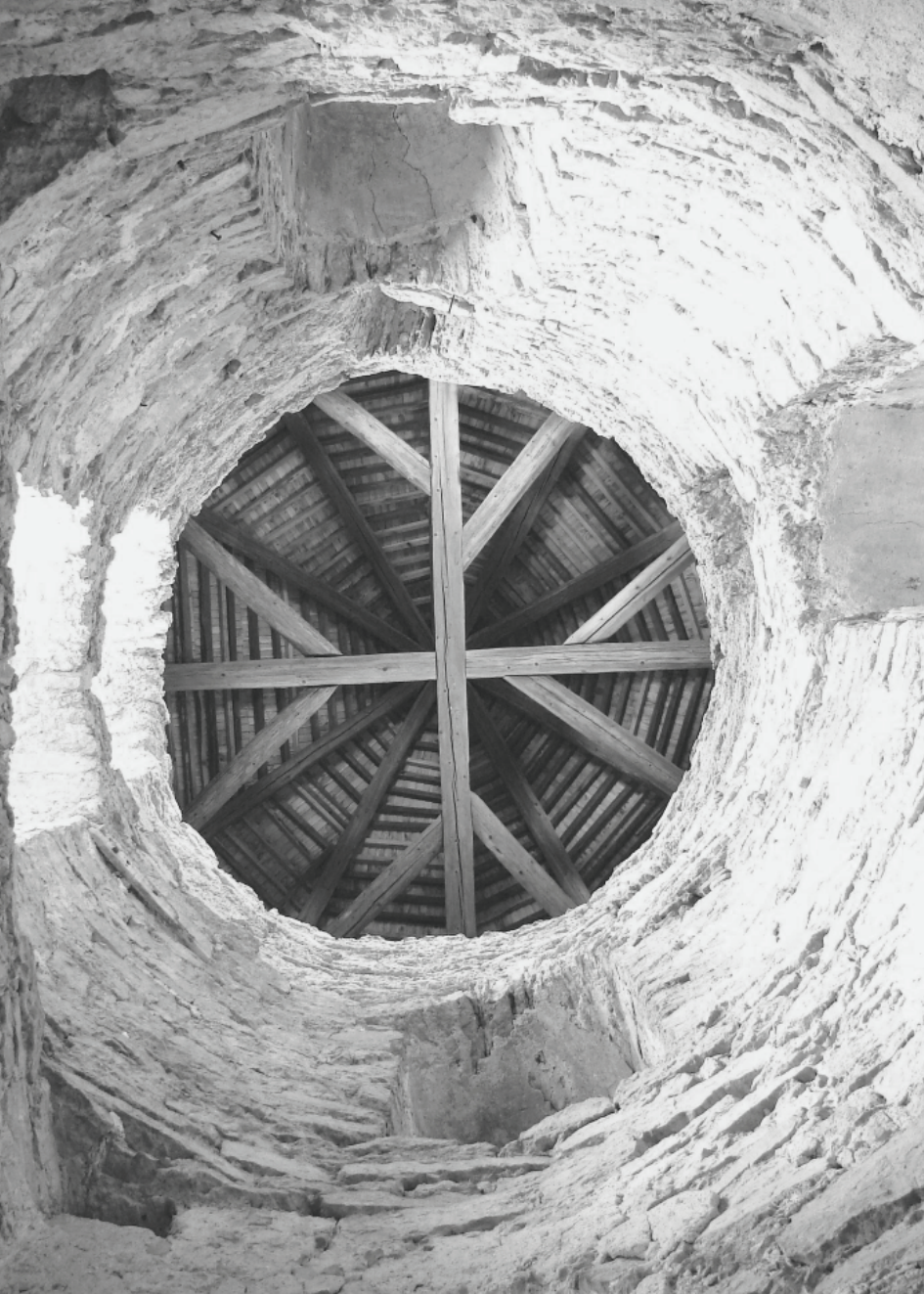
приходить час мінливий і забутий

він мружиться крізь плівку німоти
в яку всіх нас буде закуто

коли згорять усі суттєві книги

сумним бажанням промайнуть між нами
де ти де я недопалки цивілізації?
а бидло стало вже трьома ерзац-китами
і в світі вже не вродиться горацій

галактики

як мені звикнути до цих прикрих зупинок
у русі початому несвідомо проте навсібіч
посеред білої втоми ще одного літа яке
ніби між іншим поширює свій запах
повсюди варто лишень прочинити вікно
у густезну ніби серпневий мед
ніч яку чомусь не можеш проспати
і вдихаєш провислі крики далекого птаства
відгукуючись на шепіт соковитих зірок
що стікає поміж пальців
криваво-солоною нафтою мрій
кров'ю снів
сіллю землі
еритроцитом співу
визбируючи з підлоги якісь дрібнички

та камінці яких знову безліч у черевиках
відчуваю гніт речей
цей гній
відчуваю самотність наших з тобою галактик

★ ★ ★

...адже побачиш
як з найдалших доріг
відлітатимуть звуки
у вже неіснуючій вириї

...з усієї зміни сезонів
лишається невелика пам'ять:
голоси подорожніх
у сутінкових довгих алеях
сонний спів цвіркунів
і громаддя темного неба
де-не-де острівці ліхтаревого
світла
під яким опадає цвіт яблунь
і дотліває химерний час

«...адже побачиш...»

у розповні сил
у розповні твоєї любові
у розповні цього скороминущого травня

★ ★ ★

ти там де всі
ти поціновуєш силу
ти не та хто вистрелить в спину
а та хто задушить вві сні

уздовж покаянь
намацуєш тіло
його тут немає його не було
завжди – і де не поглянь

випари мрій над
начебто спільним минулим
краса і розум що їх забули
хибні зблиски принад

у тебе чіткі схеми руху
туди де наміри добрі
поради не надто гіркі
ані краплини духу

тут небо і площі – твої

«ти там де всі...»

★ ★ ★

Обходячи свої отерплі горизонти,
здійматимеш пилюку макабричних літ;
Нема твоїх братів, сумним ясоном
ти вирушаєш у глевкі світи.

І мука не проллється знову хворим пульсом,
розхристаним ущент серцебиттям. Тоді
ти ввесь схитнешся, всім потужним торсом,
і криком там наповниш кораблі.

А вже надходять поминальні дні,

А вже тобі ніхто не допоможе...

«Обходячи свої отерплі горизонти...»

★ ★ ★

падолисти думок
перетікання ніби крізь міст
бачиш імлу виєш
тут напідпитку сні

скніють
я забуваю тебе забуваю
як осінь іде коридором

похилі площини днів
знов їхній племінь напрочуд млявий
ти хижо шматуєш мої корогви
любові напалмом палиш

дерева якісь низькуваті кволі
ще рік тому були вони

«падолисти думок...»

вищими

гризешся в конвульсіях

голий

фібри землі

трепіт

«падолисти думок...»

щаблі

космічні уколи і мишачий біль
ти знов виявляєш себе якнайгірше
тут вже не зважають на несмак і стиль
тут вже не течуть газогонами мертві вірші

у мене знов незагоєні сні
порожні скигління мої голосні
я надто зневірений бачити чисте небо

от ми прийшли до світання жалю
все насправді прояснює осінь
я напевно ще й досі люблю
як проміння гнилизни мене розносить

у провулках оселях вагонах –
усюди невзяті трої
посміхається хитрий місцевий хронос
я певно дожив до мутації болю

залізна акварель

якби ти проказала пам'ять
квітучих рослин твого серпня
якби

всі яри надовкіл ніби зірка полин
сушать

зворохоблено
повзтимеш рабом у мороз
холод

я не бачу твоїх речовин
звичних

просякнута кров'ю кульбаби

залізна акварель

мовчкувато сміється
став

десь далеко ячать платформи

★ ★ ★

не добачити не почути
сховатися вдавши дурного
втекти у повний офлайн
залишивши вас суворим
супервайзерам та охоронцям

так хочеться стерти
так можна втомитись
колись

щодень то глибше
закриваєш очі рвучкіше
зашторюєш кухню
мобільний – на сайлент
ніхто нікому не пише

«не добачити не почути...»

так хочеться стерти
так можна втомитись
раптом

жодних бажань я нікому не заздрю
декому – досі вірю

сто рівноцінних правд
у мене за плечима

«не добавити не почути...»

антракт людини

провінційна канонада – зміст твоїх хвиль
ти розплавишся й заглядатимеш услід цій воді
я зустрів тебе на розбльованім шумовинні ста миль
зустрічаю з бажанням втопити лице в вині

бо воно мені ніц не каже
бо воно мені ніц

закарбовано в груди-динаміки шліц
невеличкий рубець на рожевих світанках
невідомо рухливість здавалося б штилю місць
де в обіймах морів яничарів народять спартанки

анабіоз без вогню і без снігу
анабіоз електрострумів і лез

і вже хтось надвечір не може нарешті без
дезнячої дози снодійного мати спокій
і хтось націляє на брата по крові обріз
і подихом звіра відчує останню своєю роботу

контакти із духами гір
контакти без контрацепції

день у світі – всі подарунки

цивіли

ви ще не бачили як вивертається звичне
як злостиво сичить між півзблисками обертів
пасують облудні слова страхом катують нерви
новостворені ідоли задкують і рачки сповзають зі сцен
банкрутіють внутрішні депозити свідомості
напруга стає діагнозом після восьмої чарки

у незнанні себе
у зневазі до світу
ваша загибель
вічна загибель
сумніви біль і покора
єдиному жахові власного вимирання

стоокими проваллями тяжким тавром пече
докука вас мордує і розсіює у пустку
реконструкція моралі мутагенез підвалів
пристрасть фальшива ослаблих тортур
все що гадав і задумав – викинь

небо – тут!

пекло – тут!

це єдиний можливий вибір
без угод і відсотків
без тебе на чолі колони дебілів

внутрішній наполеон

вполювати кабана перемогти у заїздах у скачках
у перегонах шурів між перегонами станцій метро
закінчити універ вивести нову породу тарганів
забрати те що тобі належить навести
лад у головах знайомих заборонити насадкам
панкувати взагалі все заборонити
і зробити на власний лад
скільки кома мішками таких і подібних планів напхані голови?

ненависть до реклами – не привід її не цитувати
у далеких двотисячних було модним робити рекламу
тоді ще невеликої мережі харчових супермаркетів
прямо на бортах тролейбусів таку зелено-жовту
з хмарками думок типу купити ковбаси сиру
намальованих якраз над головами пасажирів

що незграбно похитувались під час руху
зайнята кожна своїм

знаєш, я навіть не беруся спрогнозувати
що могло б опинитися там якби їхні копірайтери
відобразили справжні думки а не рекламні тексти
навіть страшно вгадувати, розумієш?

звісно є багато інших прикладів
мудрі мають мету трохи далі ніж можуть бачити
ніби тримаючи результат попереднього множення в пам'яті
приділяючи найбільшу увагу засобам
і правильній траєкторії свого руху

але

одна добра знайома нерідко каже:
хочеться бачити більше очей
схожих на чисті озера
а не на помийні ями...

ПОТІМ

довго мовчки п'ємо свою розчинну каву –
кожному є над чим думати

VIP-premium-смерть

відчужені, не звернені ні до кого нескінченні саги
замкнені в повітрі як опади невизначеного походження
з кислотним осадом
почувши які, забуваєш так само швидко
ніби торішній сніг

вони говорять про ціновий стрибок
про оптово-роздрібних посередників
яким знову вдалося всіх намахати
і що нібито завтра буде ще гірше
і цей набридливий біль не вилікує
жоден стоматолог

вони не читають ані дорожніх знаків
ані рахунків на автозаправках – цих мандрівних вогників

тутого мережива трас

скільки не стеж за своїм бізнесом, – казав один із них, –
він веде тебе сам, визначаючи все – від кольору штор
у готелях, ландшафтів, які ти бачиш
до значно важливішого, регулюючи іноді
навіть систему травлення
не кажучи вже про вигляд
і якість твоїх зубів
джипів або тьолок

вони проходять до кас безликим цивільно костюмованим
конвеєром-сороканіжкою
і якість VIP-premium-смерті (по той бік виходу)
випадкової за лотерею
навіть чи залежатиме від суми чека

VIP-premium-смерть

ВІДЖИТО = СПОЖИТО

пропелером уяви
сягають углиб пуповини
докручують до апгрейду
перекрикують шлак
чи збагачують крейду

де ваші рейди?
де ваші імена?
ледь помітним шрифтом
на квитках з порожнечі
у пустку?

як розчинити згустки
пам'яті, що налипає
на вітрове скло

віджито = спожито

ніби знаки епох
у міжбрівні зморшки?

ми або я або хто ще
бачить минуле – живим?
може згадати запах
перших наших ночей
і одностайних змов?

я ладен ізнов
скретч із розмов висікати
пити в холодних дворах
бачити результати
влади лохів і моральних невдах
свіжовідлитої дегенерації

віджито = спожито

міф про неповернення

я нестерпно не хочу назад –
мені казали, що там недобре,
мені казали, там темне море,
вселенських стовпів гнітючий ряд.

попри це я покинув багато місць –
десь мене вже не ждуть –
полином прив'яли дороги.
сусідські собаки не виють на місяць
тут, власне, згасає путь.

орнаменти зір, недольоти торкань, –
назустріч у ніч не простягнуться руки,
ніхто не питає вчорашній день,
не зрадь, не вкради, не стань

на дорозі, не стань...

я нестерпно не хочу назад –
неможливо обжити пустку.

я не хочу назад –

не постанеш всім зростом.

я не хочу назад –

тремтливі вогні гаснуть за мостом.

востаннє

млюсно

не повертай голови назад.

втеча

знаєш, все могло бути інакше...
адже лід розтає і зливається з океаном
вітер міняє свій напрям як норми місцевого права
забуваєш пульс непритомних собак
і дуже-дуже повільно
перетравлюючи старі образи
вростаєш в нову реальність

з якої починається твоя -надцята втеча

ти пірнаєш на дно квартир
заливаючись пивом і ромом
ти висипи допоки не побачиш дір
що вкривають твою оболонку
як дешевий синтпоп пересмажені мізки братви

аж тоді починаєш лататись

слухати новий джаз чи вивчати японську
дещо тут – дещо там
так триває нудне існування

твоя втеча – прекрасна
нехай і латентна
від мостів коридорів і трас
що звиваються в зашморг
і припиняєш торг

ти жбурляєш життя свій оббльований хлам
адже скільки б ти не старався
скільки б ти не надбав
ніхто тут не міг чекати від тебе іншого

твої проколи наперед сплачено
у кожного з нас є свій вбудований букмекер
він цинічно ковтає кожен твій другий крекер
будучи певним що все наперед втрачено

тому твоя втеча прекрасна
вона буде такою довгою як того хочеш
це спосіб твого існування поза декором

це спроба твого персонального звіту
Тому, Хто Вибачає

не-сезон

хто там нагорі п'є колдрекс чи що там у вас є?
у цих і без жарознижуючого холодних небесах?
коли над старим летищем у сутінках надвечір
пропливають хмари без розпізнавальних знаків
лишаючи краплі пари на скелетах літаків –
старих винищувачів що в сорокових могли
облетіти планету без жодної дозаправки
навіть у повітрі

у повітрі ще більше відчувається
невитравна вогкість що забиває тебе
до квартири ніби цвях у дошку
міцно

в таку холоднечу ходять лише за найнеобхіднішим
по хавчик по ліки ще по хтозна-що
і невинно зменшується популяція мудаків
що полюбляють дудлити пиво на ходу
це очевидно настільки що коментарі
губляться десь у лабіринтах стравоходу

так і не народившись не ставши звуком
принаймні пристойним

звуків в оселях натовість більшає –
мій сусід через стінку якого я навіть не бачив
врубає ефем чого ж від нього сподіватись
щоб нормально поснідати я приглушую це
сонік юз нірваною чи мертвим півнем
і мимохіть підозрюю що цей сусід теж
не має пивної культури тому й не злазить

з цього паскудного ефему день у день
це вже залежність

під підозрою опиняються майже всі –
насамперед рідний редактор
він вживає слово формат частіше за всі інші
у нього теж постійно радіо
вже тільки це викликає суміш недовіри
та сумної іронії в будь-якому наївному
серці нового кореспондента

може річ у тім що всі ми подеколи думаємо шлунком –
цим додатковим нештучним інтелектом?
взимку – тобто півроку – він потребує м'яса й тепла
зимові думки – насамперед ситий сон
чи відчайдушні намагання в нього зануритись

улітку суворий режим тутешнього «хімзаводу»
послаблюється і дає власникові відпочити
може ще й через низький апетит
мій улюблений місяць – серпень
він завжди найважливіший

подякуймо Богові за цей місяць

попри те що доводиться мерзнути
чекати пробудження
вдихати запізнілу весну
нікуди не йти спостерігаючи недоречну
фенологію раптового снігу
що відразу тане й здається безглуздим
ніби безлисті каштани – у вересні

ніби ранковий туман – як побічний ефект
мандрівної небесної аптеки

27 20:50

★ ★ ★

вогка небесна люлька
розкурювана лиш туманом
щоночі приходить на мій вокзал
скрадаючись поміж густих хмар
і рядків нечитаного газетного маразму
перед порожнім пероном
де сюжети просто не стаються
ця країна де ти народився
загалом підтримує нешвидкий темп
наче втомлена коханка
вона щодня дає нові приводи попуститись:
вчора тобі затримали ще на тиждень
зароблені гроші
сьогодні ти взагалі забив
до кінця року шукати способи якогось заробітку

«вогка небесна люлька...»

завжди будучи переконаним
ніби продатись незадешево –
це зберегти честь принаймні
перед самим собою
хоча майже в кожного на жаль
таки є конкретна ціна –
сума на яку ти одного разу прожлобишся
не допомігши ближньому
так це і є твоя справжня ціна
хоча навряд усвідомлення цього може
зламати твою незрушну природну жадібність
та неприродні своєю потворністю стереотипи

майбутнє сюди не приходить адже
недарма найбільше скучаєш за тими
кого особливо давно не бачив

«вогка небесна люлька...»

панта рей

як відомо з курсу античної літератури
все тече не залишаючися незмінним
у своєму становищі все тече
наче глибока могутня річка
якимось чином не тільки вціліла серед
оцього мегаполісу а ще й досі дає підстави
писати про неї саме як про глибоку

ще навіть скраєчку набережної де хвилі
м'яко б'ються об носики твоїх берців
вже зовсім темно коли вдивлятися в середину
і порожньо що стимулює нашу трохи
злякану цікавість помітити світлу
поверхню цієї води що надвечір
щохвилини стає холоднішою

прихід героїв – річ неодмінна не тільки в блокбастерах
тому дуже скоро помічаєш закохані пари
на прибережному піску і бадьорих гоїв
що скидаються на першу за сьогодні чекушку

однак ти дивлячись як запалюються перші
мандрівні вогники на дальших і ближчих катерах
чомусь думаєш про швидкоплинність останнього року
і докорінність несуттєвих змін у характері
адже такі зміни завжди є найголовнішими

до всього мінлива погода і чудний тиск
показники якого віднедавна стали для тебе
теж дуже важливими:
маєш метеочутливу кохану і друга
який лежить у лікарні якраз через тиск

минулих відвідин просив принести цікавої прози
може згодиться цей вірш?

★ ★ ★

...коли не знаєш як, говори як хочеш...

ми потребуємо добрих свідків свого життя
аби не загубитись у нетрях приватного часопростору
який ніби спрут засмоктує нову жертву

кошарині кодла і пташині зграї мігрують услід за сезоном
вкладаючи в цей рух всю свою силу і стійкість
раз на сто років зливи знаходять пустелі
армії живлять фронт
парне – усюди

не можна не бачити системи взаємних магнітів
хитро розташованих у світі людей

«...коли не знаєш як, говори як хочеш...»

шум затихає – в динаміки суне надсадна зима
мій телефон мовчить бо ніби так треба
всі тексти давно по редакціях
рахівський ліжник дає дрімоту й тепло
обриси перехожих зникають вночі в заметілі

яку я прошлю – закоханим і молодим –
без світових новин демпінгу й вітрин

я врешті із тобою сам на сам

«...коли не знаєш як, говори як хочеш...»

рослини

невідомість часового відтинку до наступного побачення
утримувала нас разом на сходах заспаного під'їзду
де вона досі мешкає
я маю на увазі там її квартиру та батьки-підприємці
ви ж не подумайте

річ не в червоному кольорі що переслідує
у фотоспалахах і прикиді перехожих
річ не у вестибуляторних гойдалках
не в нав'язливому миготінні цифр
електронних годинників
що відміряли нам час
неначе кравець тканину

сім раз подумай – тоді відріж
саме тоді чомусь не хотілось її відпускати

сім раз подумай

так тоді й сказав: хтозна коли тебе ще побачу
ну ти не зважай просто відчуття таке є
подруга кивнула і зникла

відчуття – чи не єдине що мені досі не зраджувало

мені не надто шкода її як не шкода морів
котрі хоч які далекі звідси
хоч мають припливи та відпливи
не втрачають своєї краси
і з ними завжди перебуваєш поруч
навіть глибоко занурюючись

інакше капЕць інакше потонеш

відливши на зачиненому нічному базарі
і перейшовши широку дорогу у недозволеному місці
зіщулившись від пронизливого зимового вітру
довелося їхати у свою персональну ніч
яку склали вечеря та сон

тобто рослинний спокій
вона не сказала
я не спитав

невичерпний кредит довіри

тільки вночі

ти починаєш думати

як то все мало б бути насправді

твій приручений самоаналіз

свідчить

що варіантів як ніколи безліч

і переблимуючись ганебні світлодіоди сумнівів

потроху виїдають спорожнені гектари

приватних володінь совісті

ніколи не дізнаємось чи зроблено так

як треба

чи потрібна коректура

наших еротичних фантазій

нашої пісні що балансує

невичерпний кредит довіри

між саморобною цяцькою

та рукотворним дивом

наших в міру прокурених легень

які попри це ніколи не залажають

даючи нам незаслужено достатньо часу

щоб визначитись у найголовнішому

і залишити

катастрофи

у небутті

невичерпний кредит довіри

Дайвінг

дівчина схожа на легкий кашель
що посвистує десь глибоко в бронхах
і трохи на вранішній ліс
тінь далекого птаха на кам'янистому ґрунті
південного узбережжя криму
і трохи на геометрію зливи
що цілком губиться між складок мого реглану
суцільне передчуття
суцільна пульсація

чи можна вірити в реальність такої зустрічі?
чи можна вплинути на дивний небесний ритм?

це триває недовго як на стандарті історії світу
легка запамороченість шуму у вухах

адже наше життя триває всюди
навіть у відвертих відстійниках

ніжна й непохитна самота
купа сідірок зі скачаною нахаляву музикою
які вона впорядковує ніби добрий пастор
перші зради колишні подруги
слабкий драп зустріч випускників
близнючі спальні райони –
це абетка для початкової школи з науки виживання

не відкриваючись нікому вона перетворювалась
на довгу ніби її кучері прекрасну пісню
ніким не знаною тут мовою
що пахне листям стиглого помаранча

я завжди був певен що зміни в її настрої

відбуваються залежно від напрямку вітру
але в кожному разі спокій переливався
за край її келиха
даруючи свободу
даруючи запах забутих слів

десь на самому споді щоденних вражень
бринить її дивовижна тотальна невизначеність
недоведеність жодного банального –
ніби серійно тиражована зброя –
переконання
яке не прослужить їй
навіть кількох місяців в умовах реальних фронтів життя

доки вона не обклалася сканерами та
офісно-паперовою базграницю
(всілякі там накладні й термінові контракти)

непотребом на зразок еміграції
чи раннього заміжжя

люби її так як тільки здатен
посеред типового для цієї пори року суховію
посеред нудьги й кволості інших
громадян вашої сонячної республіки
це ваш рідкісний спільний дайвінг

і якщо вода цих глибин буде справжньою
ви наврод чи забудете цю водойму
ви наврод чи колись спуститесь нижче самих себе
наврод чи побачите байдужість
у розширених зіницях

цілком можливо, аж до самої смерті...

СПОГАД

це була втілена поезія Верлена плюс полотна Клімта
з такою ж божемною тугою та сексапільністю

з очима барокової янголки

водночас

голос глибший за каньйон Колорадо

запах що перекривав усі відомі парфуми

тіло богині із земними неправильними формами

крізь шепіт радіохвиль і бурмотіння бас-рифів

я провалююсь у тодішній холод

в сутінки й туман моїх вечірніх

самотніх прогулянок за їдлом

коли в мене не було нікого крім неї

сни виблискували пристрасно найсміливіших мрій

щоби безжально точно викинути в ранок
ніби рибу на порожній вимерзлий шельф

ми були справді прекрасними у своїй розгубленості
я вперше й востаннє не знав де подіти себе
коли ти приходила

одного разу, зовсім п'яну, вклав тебе спати
на своєму ліжку, дбайливо вкривши ковдрою
і довго-довго дивився ніби на подарунок
з відстані

спала ти мало і яюсь швидко
прокинувшись мовила:
ти ніби мама...

сьогодні я думаю що цей рівень щирості

слід вистраждати
довгими ночами
на самоті
вдивляючись у порожні осінні парки

★ ★ ★

і ми не прощаючись підемо
на зворотний бік нашого полудня

де зелене все свіже родюче
а світло відбите не лиш у калюжах

і побачимо мрію побачимо
як вона розщіпає холодні зіпери

триматись за руку і чути
цей блюз передмість а чи спальних районів

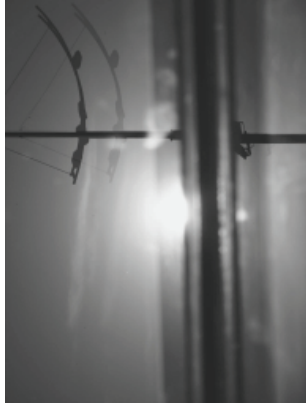
і передчуття тепла і проміння то
лиш початок хмільного ренесансу

«і ми не прощаючись підемо...»

натхненні пустища натхненні дороги
наші недопроявлені дні

покинули раптом всі клітки
згубили невдалий час

минуле – глибока криниця
вона не побачить нас
вона не побачить нас
за узгір'ям травневого грому

«і ми не прощаючись підемо...»

★ ★ ★

затишає голос неначе
ховається квітка у свої
пелюстки надвечір
і ти падаєш ніби пух
із тополь летиш змахуючи
крихкими крильцями цикади
біль змарнів він насподі
спиш на холонучих уночі
диханням зношених светрах
тут поруч тут зовсім поруч
знайомий запах товарних вагонів
його відчують птахи
вмощуючись у високих гніздах
побитих зимою і ненастанними
змінами облич у чергах

«затишає голос неначе...»

анонімних як ніж хірурга
фастфудів
повітря навдивовиж сухе
але вмиваючися знаєш що
скоро піде єдиний за місяць дощ
розкинувши руки
краплям самоомани
і краплям з Твоїх долонь

«затишає голос неначе...»

проповідь рівноваги прийнятної проби

наступного разу ти точно згадаєш
як безболісно вийти зі своїх патологічних буднів
і може мов риба з властивим їй пофігізмом – пірнеш на дно
де невідомі валютні курси душ
і біржі тваринного страху

твій традиційний 612-й потяг проспить того ранку
всі неодмінні станції
великою індастріальною твариною
біля старого лісу під містом
де ніхто не заблукує
де весь видимий світ – спокій і простір
для вдалої думки
і непересічних відкриттів

проповідь рівноваги прийнятної проби

в археології власних вчинків

для спроб почути нові відповіді

на непоставлені питання

приміром яким нелегким бізнесом

тебе занесло в це століття

з його вавилонським будівництвом

і невірним ритмом глобального початківця?

спробуй відчутти приблизно це

у порожній кімнаті

з великими вікнами

водночас –

у справжню весну

і незаштукатурені згадки

проповідь рівноваги прийнятної проби

★ ★ ★

тиші здобуто ключі
ніби весняні дощі
попіл загубиться в росах

вся проминальність годин
нас полишатиме з тим
не змиритися досі

тут де ти ніжність збирав
там де колись необачно упав
мед і вино – по дозі

зміщення пам'яті тіл
ти ще нічого не вмів
ти так давно – в дорозі

«тиші здобуто ключі...»

тиші здобуто ключі
адже як не кричи –
тиша є стоголоса

«тиші здобуто ключі...»

P.S.

безмежна свобода є досконалою пасткою

P.S.

171

Зміст

ознаки його щирості. Павло Коробчук.	5
«осінь маленьких міст...»	13
переоблік себе 17	
криголам глюків 21	
основи 25	
мешканець 29	
алієнація-2 31	
«Випадають думки ув осад...» 35	
колишні люди 37	
«Жити у порожнечі...» 39	
абсолют 43	
поліритмія 47	
печаль 2.0 55	
синоптичне 57	

галактики 61
«...адже побачиш...» 65
«ти там де всі...» 69
«Обходячи свої отерплі горизонти...» 73
«падолисти думок...» 75
щаблі 79
залізна акварель 83
«не добачити не почути...» 87
антракт людини 91
цивілі 95
внутрішній наполеон 99
VIP-premium-смерть 103
віджито=спожито 107
міф про неповернення 111
втеча 115
не-сезон 119
«вогка небесна люлька...» 125

панта рей	129
«...коли не знаєш як, говори як хочеш...»	133
рослини	137
невичерпний кредит довіри	141
дайвінг	145
спогад	151
«і ми не прощаючись підемо...»	155
«затихає голос неначе...»	159
проповідь рівноваги прийнятної проби	163
«тиші здобуто ключі...»	167
P.S.	171

Літературно-художнє видання

Максим Солодовник
...голоси подорожніх
у сутінкових довгих алеях...

Збірка поезій

Відповідальний за випуск *Ростислав Семків*
Випусковий редактор *Наталія Ксьондзик*
Макет та верстка *Володимира Вадясова*

Художнє оформлення *Миколи Леоновича, Максима Солодовника, Романа Коби*
Фотографії *Романа Коби, Максима Солодовника, Юлії Гончар, Ялини, Надії Леус*

Підписано до друку 30.03.2009
Формат 70х100 1/32
Папір офсетний. Друк офсетний. Наклад 500

«Смолоскип»

04071, Київ, вул. Межигірська, 21

Тел. і факс (044) 425-23-93.

E-mail: mbf@smoloskyp.org.ua, www.smoloskyp.org.ua
Державний реєстраційний номер 2348 від 21.11.2005

Віддруковано в друкарні ЗАТ «ВІПОЛ»
03151, Київ, вул. Волинська, 60

Солодовник, Максим. ...голоси подорожніх у сутінкових довгих алеях...: Збірка поезій / Передм. П. Коробчука. — К.: Смолоскип, 2009. — 176 с. — (Лауреати «Смолоскипа»).

ISBN 978-966-8499-98-2

У цій збірці поезій Максим Солодовник насамперед бореться не за читача, він бореться за себе. Автор ставить читача поруч із собою, замість себе. І це найбільший прояв відкритості до того-хто-сприймає. І у цій зворушливій, відчайдушній боротьбі за себе, поет у кожному вірші, у кожному слові водночас творить себе нового і знищує, мучить себе і оберігає, забуває про себе і згадує. Поруч із затишшям і умиротворенням тут усюди відчувається внутрішній надрив, надлом, спроба вирватися.

Це тексти більше не для когось, але тексти — від себе, від свого «обжитого бункера душі», у який ми потрапляємо, чуючи «...голоси подорожніх у сутінкових довгих алеях...»

ББК 84.4УКР6

Максим Солодовник

Народився 21 серпня 1986 року в м. Полтаві.

Крім поезії, дівчат та доброго вина,
любить багато життєвих сфер, серед яких
найголовнішими є музика, Формула-1,
бібліофілія та життя онлайнове.

Менеджер гурту Oneuroid.

Публікувався як у друкованих,
так і в мережєвих виданнях.

Тексти дебютної збірки написані
у найрізноманітніших обставинах.

